

De Bildungsroman van het Verenigd Koninkrijk De ontwikkeling van Noord en Zuid in de literatuur

Lezing door Marita Mathijssen en Janneke Weijermars

Zondag 25 maart 2012 om 16.00 uur

Vlaams Cultuurhuis de Brakke Grond, Nes 45, 1012 KD Amsterdam

De literatuur gold in het Verenigd Koninkrijk der Nederlanden als bindmiddel van de natie. Het was een middel om gevoelens van vaderlandsliefde onder woorden te brengen. Maar het 'vaderland' had een nieuwe inhoud gekregen en dus moest de literatuur daarvan getuigen. Willem I stimuleerde het literaire leven in zijn koninkrijk dan ook flink, de literatuur moest immers de nieuwe eenheid tot uitdrukking brengen. In deze lezing laten de sprekers zien hoe het Verenigd Koninkrijk in de ogen van de literatoren eruit kwam te zien of wat zij zich erbij voorstelden. Als we van de literatuur van de nieuwe natie een personificatie maken, hoe groeide die natie dan op? Was het een gehoorzaam kind dat zich ontwikkelde naar de wensen van zijn vader Willem I? Bleef hij hangen in oude patronen, waarbij de Zuid-Nederlandse grootouders achterdochtig bleven tegenover de grootouders uit het Noorden en andersom? Of werd het eerder een brutaal ventje dat vooral in het Zuiden de kont tegen de krib gooide, een jongetje in de puberteit dus? Het Verenigd Koninkrijk der Nederlanden zou zijn pubertijd niet overleven. In 'De Bildungsroman van het Verenigd Koninkrijk' lopen we zijn vijftienjarige leven na aan de hand van gedichten, proza, brieven en anekdotes.

Na afloop is er gelegenheid tot vragen stellen. Aansluitend presenteert de Werkgroep VKN zijn eerste publicatie *Taal, cultuurbeleid en natievorming onder Willem I*, onder redactie van Rik Vosters en Janneke Weijermars. Napraten met een borrel.

De toegang is gratis. Gelieve vooraf te reserveren. Dat kan met onderstaande link of telefoonnummer + 31 70 (0) 70 324 55 14.

[Gratis reserveren](#)

Marita Mathijssen

Marita Mathijssen is hoogleraar Nederlandse Letterkunde aan de Universiteit van Amsterdam. In 2010 ging zij met emeritaat, maar bleef betrokken bij het onderwijs. Zij is gespecialiseerd op het gebied van de negentiende-eeuwse literatuur en op het gebied van de editiewetenschap. Haar boek met gefingeerde interviews met negentiende-eeuwse auteurs (*De geest van de dichter*) werd bekroond met de Multatuliprijs 1991. Voor haar werkzaamheden ontving zij de Prins Bernhard Fonds Prijs voor de Geesteswetenschappen (1998). In 2002 verscheen haar boek *De gemaskerde eeuw*, over de mentaliteit van de negentiende eeuw (3e druk 2007), in 2004 *De Nederlandse literatuur in de Romantiek*. Zij is medeoprichter van de Werkgroep De Negentiende Eeuw en het gelijknamige tijdschrift (1977), en medeoprichter van het tijdschrift *Nederlandse Letterkunde*. Daarnaast is zij bekend van haar columns in *NRC-Handelsblad* en van haar studies over auteurs als Harry Mulisch en Hans Faverey. In 2011 verscheen een bundel essays: *Vroeger is ook mooi*.

Janneke Weijermars

Janneke Weijermars werkt als postdoctoraal onderzoeker aan de Radboud Universiteit Nijmegen. Ze promoveerde in 2012 aan de Universiteit Antwerpen op het proefschrift *Stiefbroeders*, over de Zuid-Nederlandse literatuur in het Verenigd Koninkrijk der Nederlanden (1814-1834). Ze studeerde Nederlandse Taal en Cultuur aan de Universiteit van Amsterdam en schreef een scriptie over de geschiedenis van het boekenbal. Deze werd genomineerd voor de Nationale Scriptieprijs van *Het Parool* en uitgegeven onder de titel *Het is pas feest als Harry is geweest* (2007). Ze publiceert regelmatig over de literatuur van de negentiende en twintigste eeuw. Het Vlaams Fonds voor de Letteren kende haar onlangs een werkbeurs toe voor het schrijven van een biografie van de Vlaamse dichter Prudens van Duyse. Ze is oprichter en coördinator van de Werkgroep Verenigd Koninkrijk der Nederlanden, bestuurslid van de Werkgroep De Negentiende Eeuw en redactielid van het *Jaarboek voor Nederlandse Boekgeschiedenis*.

Lezingenreeks Noord en Zuid onder Willem I. 200 jaar Verenigd Koninkrijk der Nederlanden

De jaren 1815-1830 vormen een unieke periode in de Belgische en Nederlandse geschiedenis. Nadat Napoleon was verslagen werden de Lage Landen samengevoegd onder koning Willem I, die Noord en Zuid in cultureel opzicht wilde laten versmelten. Zijn beleid op het gebied van godsdienst, onderwijs, taal en cultuur beroerde de geesten en maakte heel wat reacties los in de samenleving. De spanning tussen voor- en tegenstanders van de unificatiepolitiek staat garant voor een interessante en vaak meeslepende historie.

Gevestigde en aanstormende academici op het gebied van geschiedenis, taal- en letterkunde nemen u in de achtdelige lezingenreeks 'Noord en Zuid onder Willem I' mee in hun diverse verhalen over het Verenigd Koninkrijk der Nederlanden. De godsdiensttwisten, de ruzies over taal en spelling, het literaire leven, de onderwijsperikelen en natuurlijk de Belgische Revolutie in 1830 komen daarin aan bod. De sprekers zullen met aanstekelijke anekdotes, sprekend beeldmateriaal en een schat aan historische kennis laten zien dat het Verenigd Koninkrijk der Nederlanden voor het hedendaagse publiek nog sterk tot de verbeelding spreekt.

De lezing op 25 maart 2012 is de eerste in de halfjaarlijkse lezingenreeks die de Werkgroep VKN en het ANV organiseren. Tot 2015 is er ieder jaar een voorjaarslezing in De Brakke Grond te Amsterdam en een najaarslezing in de Koninklijke Academie voor Nederlandse Taal- en Letterkunde (KANTL) te Gent.

Boekje en cd

Elke lezing wordt als hoorcollege op cd uitgegeven. Daarnaast verzorgen de sprekers een publicatie in de vorm van een boekje dat door een toegankelijke schrijfstijl, aansprekende illustraties en literatuursuggesties voor een breed publiek geschikt is. Zo kan er jaar na jaar voortgebouwd worden aan een reeks publicaties en hoorcolleges over het Verenigd Koninkrijk der Nederlanden die in 2015 voltooid zal zijn.

Een boekje inclusief cd kost 10 euro. Intekenen voor deel 1 is mogelijk via onderstaande link of telefoonnummer + 31 (0) 70 324 55 14.

[Intekenen](#)

Tweede lezing zondag 30 september 2012 in de KANTL te Gent

Revolutie en Belgische onafhankelijkheid
door Els Witte